

7. Golu, P., Psihologia învățării și dezvoltării, Editura Fundației Humanitas, București, 2001.
8. Балинская, В.И., Орфография современного английского языка, Высшая школа, Москва, 1967.
9. Пассов, Е., Основы методики обучения иностранным языкам, Изд-во Русский язык, Москва, 1997.
10. Щерба, Л.В., Преподавание иностранных языков в средней школе, Высшая школа, Москва, 1974.

TEORIA CRITICĂ A „SEMI-EDUCAȚIEI” A LUI T.W. ADORNO

Lilia LUPAȘCU, lector asistent

Summary

„People who blindly place themselves in the collective make themselves something like material, extinguishing themselves as self-determined beings. A willingness to treat others as an amorphous mass fit in with that. A democracy that does not just work but works according to its concept requires mature people. One can imagine realized democracy only as a society of mature. The concretization of the maturity is that the few people who are intent on, with all their energy work towards education being a contradiction and resistance. “[1, p. 90].

Filosofia critică a „școlii de la Frankfurt” se găsește demult în istoriile filosofiei secolului al XX-lea, și ale secolului actual, iar conceptele și teoremele ei se studiază asiduu în ultima vreme. Nu există școală de filosofie, sociologie, psihologie, comunicare, lingvistică demnă de acest nume, care să nu se raporteze la scrierile semnate de **Horkheimer**, **Adorno**, **Marcuse**, **Benjamin**, **Fromm**, **Habermas**. Cunoașterea cercetărilor „școlii de la Frankfurt” este un bun indicator al gradului de rafinare a interogațiilor dintr-o cultură filosofică, artistică sau, pur și simplu, civică.

Începutul secolului XX a fost marcat de încercările unor cercetători de a demonstra influența negativă pe care o poate avea dezvoltarea tehnologiilor de comunicare asupra mediului social și

evoluției acestuia, denunțând dorința de dominație a societății burgheze. Școala de la Frankfurt este o școală filosofică germană, ce s-a afirmat începând cu anul 1923. Școala grupează o serie de autori de notorietate din domeniul filosofiei, sociologiei, politologiei, criticii literare. Printre cei mai reprezentativi ai acesteia îi amintim pe: *Herbert Marcuse, Max Horkheimer, Wilhelm Reich, Theodor Wiesengrund Adorno* și *Jurgen Habermas, Leo Lowenthal, Karl Wittfogel* sau *Erich Fromm*. Cei care au influențat gândirea critică au fost *K. Marx* și *S. Freud*, sub a căror influență și, utilizând drept instrument de cercetare „**teoria critică**”, au reușit să arate că noua formă de cultură vehiculară și generată de media este o cultură „*complice a dominației politice*”. Baza instituțională a orientării a fost reprezentată de către *Institutul pentru Cercetare Socială de la Frankfurt*, creat în anii '20 ca o fundație privată pentru dezvoltarea cercetărilor marxiste interdisciplinare. Reprezentanții Școlii de la Frankfurt pun accent pe importanța culturii în viața modernă. Ei promovează o viziune critică în ceea ce privește rolul culturii de masă și a mijloacelor de informare în masă, considerate a îndeplini un rol ideologic manipulator [2, p. 176].

După **Adorno**, cultura și educația au caracter dual, deoarece se referă atât la cultura spirituală, cât și la forma vieții reale sau la adaptarea naturii. Acest caracter dual, relația dintre cele două momente este supusă schimbărilor istorice și este important să fie iluminat cursul contradictoriu al procesului social burghez.

Prin reprezentarea „antagonismului social neconciliat, pe care cultura ar dori să-l vindece și nu poate să-l vindece ca o simplă cultură”, ar trebui să se înțeleagă de ce, pe de o parte, „cultura spirituală ... trăiește puțin mai mult decât ceva substanțial”, ci, mai degrabă – pe de o parte, dar și pe drept – ideologia este suspectată și de ce, pe de altă parte, adaptarea „domină (devine) ... și nu lasă deloc amintirea unei persoane independente din punct de vedere mental”.

„Teoria critică” elaborată de Adorno și Horkheimer reprezintă o doctrină a societății ce are ca punct de plecare marxismul și

psihanaliza freudiană, având obiectivul de a demasca mecanismele ideologiilor. Principalele domenii analizate sunt economia, dezvoltarea individului și cultura. Societatea nu mai este percepută ca totalitate a oamenilor care trăiesc în ea, ci privită sub raportul acelor mecanisme care limitează libertatea și opțiunile unui individ în încercarea ei de a-l domina. Un rol important de mediator în stabilizarea mecanismelor puterii revine, potrivit teoriei lui Adorno și Horkheimer, socializării în familie, culturii de masă și mass-mediei. În plus, teoria critică tehnicizarea tot mai pronunțată a societății. Rațiunea iluministă a devenit „instrumentalizată”, în măsura în care ființa umană a început să fie concepută doar sub aspectul utilității ei în sistemul capitalist.

În 1949, Adorno s-a întors în Germania, unde a reconstruit, împreună cu Horkheimer, institutul pentru științe sociale de la Frankfurt. Ulterior a devenit și directorul acestui influent centru academic.

Deși i-au admirat teoriile, studenții care au organizat revoltele din 1968 l-au privit ca pe un trădător al stângii.

Studenții care au participat la revoltele din 1968 au preluat diferite aspecte ale filosofiei lui Adorno, transformându-le însă într-o critică unilaterală a societății capitaliste. Profesorul s-a arătat sceptic față de entuziasmul naiv al studenților pentru dictatori criminali precum Ho Chi Minh sau Mao Zedong, motiv pentru care mulți dintre ei i-au sabotat cursurile, reproșându-i că ar fi trădător stângă. În 1969, tinerii protestatari au reușit chiar să ocupe institutul de științe sociale condus de Adorno, drept care profesorul a fost obligat să cheme poliția. La procesul intentat studenților, filosoful a fost nevoit să depună mărturie împotriva unora dintre cei mai talentați discipoli pe care îi avea, ceea ce l-a tulburat profund. La doar o zi după proces, pe 6 august 1969, Adorno a murit de infarct.

Dar și postum influența exercitată de el și de Horkheimer a continuat să se manifeste plenar. Întreaga elită intelectuală a

Germaniei postbelice, începând cu Habermas și terminând cu toți colegii săi, le este, și va continua să le fie, profund îndatorată.

Inspirându-se din metodele critice aplicate de Marx și Freud, pentru a „elibera indivizii” de sub „jugul” ordinii patriarhale „represive”, structurate în jurul valorilor care întruchipau autoritatea (familia tradițională, religia creștină, patria), neomarxiștii, reprezentanți ai Școlii de la Frankfurt, elaborează un instrument ideologic prin care să poată critica aceste valori, să le reinterpreteze, pentru a le „deconstrui”. Inițial, totul în cel mai democratic ambient cultural. Acest mecanism ideologic, specific celor care, polemic, se numesc „intelectuali” de la Revoluția Franceză încoace, a fost numit foarte sugestiv: *Teoria Critică*. Ca instrument ideal al Revoluției totale, al disoluției tuturor instituțiilor fundamentale ale societății umane, aceasta a fost aplicată și în domeniul lingvistic.

Bibliografie

1. Adorno, W. Theodor, Erziehung nach Auschwitz, in: Erziehung zur Mündigkeit. Suhrkamp Verlag Frankfurt, 1971, p. 90.
2. Dobrescu, Paul, Bârgăoanu, Alina, Corbu, Nicoleta, Istoria comunicării, Editura Comunicare.ro, București, 2007.
3. Tischer, Michael, Veraltet die Halbbildung? Überlegungen beim Versuch, die Theorie der Halbbildung zu aktualisieren, in: Pädagogische Korrespondenz, Heft 6/1990, pp. 5-21.

PERFECT – THE CATEGORY OF TENSE, ASPECT OR OF ORDER?

Tatiana GUZUN, university lecturer

Summary

Articolul este dedicat unei teme gramaticale actuale, cu importanță practică în studierea limbii engleze. Studiul prezintă argumentele savanților lingviști referitor la categoria gramaticală, în care se încadrează formele de perfect ale verbului în limba engleză.